

Podwójny jubileusz obchodzony jest na Wydziale Fizyki, Astronomii i Informatyki Stosowanej UMK - 75 lat Obserwatorium UMK w Piwnicach i 30 lat radioteleskopu im. M. Kopernika.

Z okazji tych rocznic 19 września 2024 r. w Instytucie Fizyki i Astronomii odbywa się konferencja naukowa, poświęcona zarówno historii obserwatorium, jak i prezentacja najważniejszych oraz najnowszych osiągnięć naukowych. W ramach wydarzenia jego uczestnicy udadzą się do Piwnic, do obserwatorium. Jubileusz zgromadził szerokie grono osób naukowo związanych z Instytutem Astronomii i Obserwatorium w Piwnicach, jak i gości z ogólnopolskich towarzystw naukowych związanych z tą dziedziną oraz miłośników nauki.

Gratulacje z okazji podwójnego jubileuszu wszystkim osobom związanym z obserwatorium złożył prezydent Paweł Gulewski. - *Obserwatorium w Piwnicach jest elementem historii akademickości Torunia. Niemal równolegle z powstaniem Uniwersytetu Mikołaja Kopernika budowała się astronomia toruńska, która jest integralną częścią naszej tożsamości, podkreślającej to, że Toruń jest miastem wielkiego astronoma. Obecnie Instytut Astronomii jest sieciowany, uczestniczy w*

wielu programach światowych i osiąga nieprzeciętne wyniki badawcze – **mówił**
prezydent Paweł Gulewski.

Wśród przybyłych w lipcu 1945 roku do Torunia pracowników Uniwersytetu Stefana Batorego było troje astronomów: profesor Władysław Dziewulski, odnowiciel Obserwatorium Astronomicznego w Wilnie i były rektor USB, docent Wilhelmina Iwanowska, astrofizyk i dr Stanisław Szeligowski, adiunkt USB, specjalista mechaniki nieba. To ich obecność i ranga naukowa sprawiły, że na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym nowo powołanego Uniwersytetu Mikołaja Kopernika utworzono dwie katedry: katedrę astronomii i – pierwszą w Polsce - katedrę astrofizyki. To oni dążyli do utworzenia w ramach UMK obserwatorium - już w czerwcu 1947 r. otrzymali z Harvard College Observatory 8-calowy teleskop Drapera, by móc prowadzić samodzielne obserwacje. Jesienią 1947 roku w położonych 12 km od Torunia Piwnicach rozpoczęła się budowa pierwszego pawilonu obserwacyjnego Obserwatorium Astronomicznego UMK z obrotową kopułą o średnicy 5 metrów, a dwa lata później otrzymany z USA teleskop podjął regularną pracę obserwacyjną. W latach 50. na ciągle powiększającej swe rozmiary działce Obserwatorium, zbudowano budynek główny mieszczący pracownie naukowe, bibliotekę, warsztat mechaniczno-elektryczny i pokoje noclegowe dla astronomów.

W 1984 roku na terenie Obserwatorium w Piwnicach uruchomiony został 32-metrowy radioteleskop z nowoczesną, wysokiej klasy aparaturą pomiarową. Jego budowa była przedsięwzięciem prowadzonym przez Katedrę Radioastronomii UMK, która obecnie, poza działalnością dydaktyczną, prowadzi tutaj prace badawcze i instrumentalne, w których dominuje współpraca międzynarodowa. Od 1981 r. Katedra należy do światowej sieci obserwatoriów uczestniczących w syntezie globalnego radioteleskopu, tzw. VLBI (Very Long Baseline Interferometry), a dzięki radioteleskopowi w Piwnicach stanowi unikalny ośrodek badawczy. Od niedawna jest także członkiem Europejskiej Sieci Pulsarowej, uczestnicząc w międzynarodowym projekcie znanym jako EuroToP, pełni także rolę Krajowego Ośrodka Radioastronomii (KOR), zaspokajając potrzeby obserwacyjne polskich astronomów w dziedzinie radioastronomii oraz rozwijając współpracę międzynarodową.

Fot. © UMT 2024, autor: Wojtek Szabelski, licencja: CC BY-NC 4.0

- [Go back](#)
- [Share on: X](#)
- [Share on: FB](#)
- [Print](#)
- [PDF](#)